

Setembre crític | | Actualitzat el 03/05/2024 a les 14:30

?El Consorci Hospitalari de Vic tanca el 2023 amb unes pèrdues històriques de cinc milions d'euros

La nova direcció del Consorci s'estalvia l'autocrítica i apunta a l'infrafinançament per part de la Generalitat com a única causa dels números vermells | El Consorci no podrà destinar a inversions el romanent de tresoreria dels dos últims exercicis perquè l'ha de fer servir per eixugar el deute generat el 2023

El conseller de Salut, Manell Balcells, i la gerent del Consorci Hospitalari de Vic, Sara Manjón, al centre de la imatge, durant una visita institucional a l'hospital de Vic el juliol de 2023 | Departament de Salut

El Consorci Hospitalari de Vic (CHV) ha tancat definitivament l'exercici de 2023 amb unes pèrdues històriques de gairebé cinc milions d'euros. Una xifra que, a 31 de desembre, era molt superior i superava els vuit milions d'euros. Negociacions d'última hora amb el Servei Català de la Salut (CatSalut) van permetre reduir la xifra fins a poc menys de cinc milions, xifra igualment molt superior a la totalitat d'exercicis anteriors, en cap dels quals s'havia tancat amb números vermells.

Amb tot, des de la direcció actual del Consorci, comandada des de 2021 per la nova gerent, Sara Manjón del Solar, i amb Josep Maria Giménez com a director econòmic i financer, no posen el crit al cel davant aquests resultats. De fet, sense ruboritzar-se gens ni mica, el mateix Giménez va assenyalar únicament cap al CatSalut com a responsable dels mals números amb què el Consorci va tancar l'últim exercici. Ho va fer en la sessió de balanç de 2023 que van fer el 8 de març passat al Paranimf de la Universitat de Vic.

La Santa Creu, també amb pèrdues

En aquest acte, restringit a un conjunt de comandaments i personal amb responsabilitats en el Consorci, també es va donar a conèixer una altra dada sense precedents en els últims anys: la Fundació de l'Hospital de la Santa Creu, la gestió econòmica de la qual s'ha integrat recentment amb la del Consorci, també va tancar el 2023 amb unes pèrdues que superen el mig milió d'euros. Arran d'aquesta integració, de la qual el 2023 era el primer exercici complet que funcionava, Sara Manjón és gerent única de les dues institucions, alhora que Giménez n'és el màxim responsable financer.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=w9KXrPiOEKE>

Com dèiem, en la sessió de balanç de 2023 feta al Paranimf de la Universitat, Giménez va atribuir tota la responsabilitat del mal resultat al CatSalut, sense fer la més petita autocrítica per part de l'actual direcció del Consorci i de la Santa Creu. Giménez va començar la seva intervenció dient que el punt de partida era «la tempesta perfecta», després d'haver deixat de percebre els ingressos extraordinaris derivats de l'activitat vinculada a la pandèmia i d'haver hagut de renegociar el conveni col·lectiu, entre altres coses.

El director financer assenjala al CatSalut

Amb tot, va recordar Giménez, «el conseller de Salut i el CatSalut ens deien que no». I, amb to graciosos, va afegir: «Va venir el director del CatSalut a una reunió al Consorci? és un home molt planer, que li agrada molt el contacte directe, i em buscava i em deia: Tu ets el director? Tu no

tens feina aquest any, tu no tens feina aquest any, que vindran els diners!». I posant un to més rígid, va concloure: «Bueno? Finalment no van venir els diners».

Giménez va assegurar que des de CatSalut els donen la raó sobre l'origen del forat de cinc milions d'euros amb què s'ha tancat el 2023: «Reconegut pel CatSalut, aquests cinc milions d'euros, no és un problema de despeses, és un problema d'ingressos. I ells ens diuen: sabem que us hauríem de pagar més, però no els tenim».

Josep Maria Giménez, director financer del CHV, fent balanç econòmic de 2023 a l'acte del Paranimf de la Universitat de Vic

Setembre va adreçar un conjunt de preguntes a Ramon Canal, director del CatSalut, sobre el tancament en negatiu de 2023 del Consorci Hospitalari de Vic i que des de la direcció del centre s'atribueixi els mals resultats únicament a l'infrafinançament per part de la Generalitat. En la resposta, que han fet arribar a través de la Regió Sanitària de la Catalunya Central del Departament de Salut, s'estalvien de valorar les paraules de Giménez i tiren pilotes fora parlant de transparència: «Sense entrar a valorar el discurs del director financer, és bo assenyalar que és un símptoma de transparència que la direcció del CHV detalli el balanç assistencial i econòmic de l'any anterior amb els comandaments i treballadors en un moment que necessita la implicació de tothom per a implementar mesures de contenció de la despesa». De fet, fins i tot van arribar a publicar el vídeo de l'acte al seu canal de Youtube, tot i que després el van treure. Altra cosa és que en la nota de premsa de l'acte no es fes cap referència als mals resultats econòmics de 2023.

CatSalut admet l'infrafinançament

Sí que, més endavant, CatSalut admet que hi ha un problema d'infrafinançament, però apuntant cap a Madrid: «Hi ha un infrafinançament general de país que afecta especialment l'àmbit de salut. Tenim un dels millors sistemes sanitaris del món que ofereix tractaments punters i per sostenir-lo calen recursos». Per això, diuen, el govern està treballant pel que ara anomenen «finançament singular», equiparable a «un model de sobirania fiscal plena». Mentre no arriba aquest finançament singular, però, el CatSalut prefereix no entrar en més detalls sobre la gestió econòmica del Consorci Hospitalari de Vic.

Tornant a l'acte de sessió de balanç de 2023 al Paranimf de la Universitat, Giménez hi va recordar que «ens en vam anar a Nadal amb vuit milions i mig d'euros de pèrdues». Durant el gener i febrer, en reunions amb el CatSalut, va afegir, els van reconèixer activitat que ja havien fet, fins a poder rebaixar els números vermells fins a 5,4 milions d'euros, que és la quantitat de la qual es va parlar en aquell acte al Paranimf. La xifra de pèrdues que ara s'ha donat, i que el CatSalut també dona per bona, un cop auditats els comptes, és de 4,8 milions d'euros. Sigui com sigui, uns números vermells als quals anteriors direccions del Consorci no tenien acostumada a la societat vigatana i osonenca. Cal recordar que l'alcalde de Vic, per la seva condició, és vicepresident del Consorci Hospitalari i president de la Fundació de l'Hospital de la Santa Creu.

El balanç econòmic de 2023 que Josep Maria Giménez va mostrar a la sessió del Paranimf

Giménez va incidir en el fet d'haver perdut els ingressos vinculats a la pandèmia, que entre Consorci i Santa Creu, va dir, pujaven a nou milions d'euros de facturació addicional. El 2023

també els van refer els ingressos per altes i urgències, que els va causar una pèrdua d'un milió i mig d'euros, i es va firmar el conveni col·lectiu, amb un increment en la despesa de personal. Ni Giménez, ni Manjón en la seva intervenció, no van fer cap referència a cap increment en la despesa salarial d'alts comandaments.

El CatSalut, per la seva part, sí que apunta a altres increments de la despesa atribuïble a factors externs a la gestió del Consorci. Per una part, «la nova realitat del sistema sanitari fruit de la pandèmia, fet que ha incidit en la gestió de la majoria dels centres sanitaris, i per això s'està revisant i s'estan reajustant a aquesta nova realitat». També, però, a noves despeses com l'augment dels costos de neteja, bugaderia, material o l'augmenten reactius i farmàcia, així com els del cos de l'energia «i la pujada de la inflació». Per tot plegat, conclouen, «estem revisant amb el CHV la millora de la contractació de serveis».

Eixuguen el deute amb romanent de tresoreria que no podrà anar a noves inversions

De moment, però, s'ha hagut de tirar de la bossa del romanent de tresoreria dels dos exercicis anteriors i aplica un milió d'euros al resultat de 2023 per evitar la pèrdua de l'autonomia de gestió, tal com va reconèixer Josep Maria Giménez en l'acte del Paranimf. Un romanent que, com va recordar, fins ara es podia dedicar a inversions, i del qual no es disposarà en la quantitat que s'ha hagut de dedicar a eixugar deute. Preguntats sobre si hi havia risc de pèrdua de l'autonomia de gestió de la direcció actual del Consorci, el CatSalut ara per ara ho descarta: «No hi haurà cap intervenció en l'autonomia de gestió d'aquest centre perquè no es compleixen els requisits necessaris per al seu plantejament, ja que es basen en la comptabilitat pressupostària». El CatSalut recorda que un cop aplicat el romanent de tresoreria dels dos exercicis anteriors, «el tancament en comptabilitat pressupostària ha quedat en equilibri».

*Públic assistent a la sessió de balanç de 2023 que el Consorci va fer al Paranimf de la Universitat de Vic
Foto: Consorci Hospitalari de Vic*

I ara què? Giménez en l'acte del Paranimf, va voler-ho il·lustrar amb la similitud amb aquell pintor jove que tothom li diu que pinta tan bé, però que no ven quadres i no té ingressos. «I què ha de fer aquest pintor?», va llançar la pregunta a l'aire Giménez. Ell mateix va respondre: «Doncs seguir pintant! I nosaltres què hem de fer? Doncs seguir amb el nostre projecte». I no va entrar en més detalls, tot i que sí que va afegir un conjunt de serveis del Consorci en els quals, a parer de la direcció, es pot contenir i ajustar la despesa. «Així que som-hi, i fem-ho bé», va acabar dient.

Valoració positiva per haver assolit els indicadors assistencials

Més enllà del mal resultat econòmic, el Consorci fa una valoració més que positiva de l'any 2023 en què, segons les dades que van aportar en la sessió de balanç, es van poder complir els principals indicadors assistencials. Aquesta, de fet, va ser la part de balanç que es va reservar la gerent, Sara Manjón, que va deixar l'os de la gestió econòmica per a Josep Maria Giménez. «La bona notícia és que hem aconseguit els objectius que ens marcàvem. I no només els hem aconseguit, sinó que els hem aconseguit amb escreix», s'exclamava Manjón davant els comandaments del Consorci, als quals va felicitar, una estona després que ho hagués explicat a la premsa.

El 2023 hi va haver un 6,4% més d'altres hospitalàries, en el cas d'aguts, i un 7,7% en salut mental. En l'atenció intermèdia, que inclou els hospitals de Sant Jaume de Manlleu i de la Santa Creu, l'increment va ser d'un 8,4% i un 6,4%, respectivament. En urgències es va recuperar el nivell previ a la pandèmia, i en atenció domiciliària es va incrementar un 1%, així com les intervencions quirúrgiques, amb un 2,6%. En aquest últim paràmetre, Manjón també va posar

èmfasi en el fet que s'han pogut fer les operacions dins els terminis que els marca el CatSalut.

Sara Manjón, a l'acte de balanç que es va fer al Paranimf de la Universitat de Vic Foto: Consorci Hospitalari de Vic

El deversall de dades va continuar amb l'hospital de dia i l'hospitalització domiciliària, «un paquet d'activitat que cada vegada hi haurà més demanda i necessitem que creixi». També s'incrementa l'activitat en consultes externes i es recupera l'activitat pre pandèmia en tot l'àmbit social, inclòs el Servei d'Atenció Domiciliària social, que el Consorci va assumir el desembre de 2022, «i ens vam trobar un servei bastant malmès, la tasca de reassignació ha estat molt complicada», va matisar.

Persones a qui li han programat una visita fins a vuit vegades

En l'aspecte qualitatiu, Manjón va destacar alguns indicadors bons i alguns que, al seu entendre, «hem d'anar millorant». Valora positivament que s'ha reduït l'estada mitjana a l'hospital i s'ha millorat també en el triatge a urgències. Va destacar una reducció en un 36% de la llista d'espera de consultes externes, i també li causen bones sensacions el percentatge de substitució quirúrgica, d'un 78%, «altíssim», i l'ocupació amb llits, d'un 87%.

Pel que fa al que creu que s'hauria de millorar, hi ha l'adequació de les proves, que han crescut un 15,4%, que en part s'explica per l'increment de l'activitat, «i això està passant a tot Catalunya, però no ens hem de conformar, hem de veure per què ens està passant això». També va marcar com a àmbit de millor el de les reprogramacions, rebutjos i anul·lacions, «que ens desgasta molt a tots, a vosaltres, a admissions i sobretot a l'usuari». «Que tinguem persones que potser li hem programat vuit vegades una visita, això no ens pot passar», va afegir. D'aquí que «hem començat a ficar una mica més el fil a l'agulla, a treballar amb gestió de clients perquè ens n'hem de poder sortir». Finalment, va definir com a àmbit de millor les hores d'observació a urgències, «perquè que sapiguem que ara el CatSalut, totes les altes de menys de 30 hores, que fins ara eren 16, ens pagaran zero i, per tant, encara és més important afinar».

Una nota de premsa que obvia el mal resultat econòmic

En la nota de premsa que va fer pública el CHV de l'acte de balanç del Paranimf, no hi ha ni una sola referència al mal resultat que es va tancar l'any 2023. De fet, s'hi esmenten diferents directius que van intervenir en l'acte i s'obvia la de Josep Maria Giménez, malgrat la rellevància de les informacions que hi va donar. El titular de la nota de premsa enviada als mitjans i publicada al web del Consorci són unes paraules de Sara Manjón: «La millora contínua ens fa ser més eficients i més propers a la ciutadania».

Sí que en la nota de premsa es ressenyen unes altres paraules de la gerent quan va destacar que en la tasca de valor i innovadora del Consorci i la Santa Creu fa que «siguem pioners en determinats models de gestió que poden acabar-se aplicant com a model per a la resta de Catalunya».

Rosa Morral, directora assistencial del Consorci Hospitalari de Vic, durant la seva intervenció a l'acte de balanç Foto: Consorci Hospitalari de Vic

Pel que fa a intervenció d'altres professionals del Consorci en la sessió de balanç, es destaca la d'Helen Valenzuela i Montse Codony, del Servei de Cardiologia, que hi van explicar com des de

la creació de la Unitat d'Insuficiència Cardíaca del CHV s'ha notat un descens considerable de la mortalitat en els pacients amb patologies cardíques. O la de David Ordóñez i Imma Bosch, que hi van parlar de la millora dels processos i l'agilització dels fluxos assistencials en el Projecte d'Hospitalització, o la de Glòria Aranda, que va exposar el treball sobre l'abordatge de l'obesitat mòrbida.

Rosa Maria Morral, directora assistencial, va destacar que s'ha acreditat el CHV com a centre de referència a la Catalunya Central en càncer de cèrvix, i que «hem de continuar desplegant unitats funcionals com la de sòl pelvià que acabem d'internalitzar». També va avançar que en l'àmbit quirúrgic s'introduiran innovacions del sector de la robòtica i que la implantació del nou sistema d'informació (HIS) com a eina transversal serà una altra de les novetats d'aquest any 2024.

Una direcció amb perfil més econòmic que mèdic

Sara Manjón del Solar és gerent del Consorci Hospitalari de Vic des de l'estiu de 2021, quan va substituir Pere Soley, que es va jubilar. A diferència del seu predecessor, que era metge, Manjón és llicenciada en Dret per la Universitat Abat Oliba i té dos màsters en Administració d'Empreses per l'Escola de Negocis de Barcelona, i en Desenvolupament d'organitzacions i consultoria de processos per l'Institut for Organizational Development de Tel Aviv. Abans d'assolir la gerència del Consorci Hospitalari de Vic, havia tingut responsabilitats, sobretot en Recursos Humans, en diferents organismes públics i privats.

Josep Maria Giménez Pérez, per la seva part, és llicenciat en Farmàcia per la Universitat de Barcelona i màster en Administració d'empreses per ESADE. Abans d'arribar al Consorci, a principis de 2022, havia passat per diferents centres sanitaris d'arreu del país.